

Mrkev a černé brýle

„Postavíme mu sněhuláka na uvítanou,“ oslovila jsem manžela rozvalujícího se na kanapi před bednou. Pak jsem šla do sklepa pro mrkev, z koše na třísky jsem vylovila dvě navlas stejné modřínové šišky, starý hliníkový hrnec jsem sprejovými barvami změnila na apartní klobouk. Povedená taškařice mohla začít.

„Nebudem ho stavět velikýho, aby na něj dosáhl,“ naplánoval sochařské dílo můj manžel. Že by byl takový cíta a chtěl našemu malému hostu zprostředkovat realistickou postavu sněhuláka v životní velikosti dítěte, to si nemyslím. Odpoledne ale v televizi začínal druhý díl čehosi a to se zřejmě nesmělo zmeškat.

Saša vyletěl z auta rovnou do závěje. Strašně ječel, nesnáší mokré ruce, ale brzy byl uvnitř chalupy a už začal tejrát svým obvyklým způsobem:

„Už tady bude kakao a taky buchta,“ začal vesele, po autisticku.

„Jo, vydrž chvílku,“ na to já.

„A potóóóm?“

„Potom si vezmeš kombinézu a půjdeme ven.“

„A potóóóm?“ ptají se ústa plná buchty.

„Potom se půjdeme podívat na sněhuláka, kterého jsme ti s Richardem postavili.“

„Sněhuláka chceš!“ zní jednoznačná odpověď.

Sněhulák stojí na rohu verandy a Saša dosáhne všude. Najednou vzkřikne: „Protézku nechceš!“ a šišky nahrazující oči letí někam do dále. Jakkoliv Saša nezvládá mokré ruce, přejíždí drobnými prsty i dlaněmi po celé postavě sněhuláka a všechno bedlivě ohmatává. „Brejle chceš!“ zní další přání. Cupitám do chaloupky a ze šuple vyndávám sluneční brýle. Richard střelhitě vymodeluje uši, za které by se nemusel stydět ani sloník Dumbo. Saša obratně nasazuje sněhulákovi tmavé brýle a zdá se, že je spokojen. Pak ale objeví košťátko z větve a to také odlétá kamsi do prostoru. „Nemáš ani hůlku, ani hůlku, hůlku opravdu chceš a sněhulák rychle pryč!“ V překladu to znamená - chci hůl pro sněhuláka, aby mohl bezpečně odejít. Znovu do chalupy a hledám starou náhradní signálku, kterou mám ve skříni pro nevidomého Strýčka Příhodu. Nebo pro sněhuláka? Běžím na verandu a skoro s omluvou přimodeluji slepeckou hůl ke sněhulákovi.

„Domů chceš, už tady bude teplo,“ dožaduje se Saša a bere sněhuláka za druhou ruku. Ta upadla a Saša má záchvat na krajíčku. „Sašo, nemůžeme vzít sněhuláka do tepla, on by se rozmočil, on nemá rád mokré a teplé věci.“ Dětská tvářička se krabatí a strnulá postavička hrozí upadnout v nezaměnitelném hysterickém záchvatu. Naštěstí je tu Richard, který pospíchá taky do tepla.

„Počkej,“ povídá stařešina rodu. „Když vezmeme sněhuláka do tepla, Saša aspoň pozná, jak se voda mění ze skupenství pevného do skupenství mokrého. To se mu může hodit ve škole.“ Jdu tedy do kůlny pro vaničku, do které posazujeme sněhuláka a triumfálně ho neseme do chalupy v improvizovaných nosítkách, jako kdysi nosili v průvodu Kleopatru. Ta ovšem neměla v ruce slepeckou

hůl a možná ani sluneční brýle.

Sněhulák tedy chvílku bydlel s námi v kuchyni. Sašovi jsem pořád ukazovala, jak se mění ze skupenství pevného na skupenství mokré.

„A potóóóm?“ chtěl vědět Saša další díl domácího seriálu.

„Potom půjdeme spát.“

„A potóóóm?“

„Pak bude snídaně.“

„Už tady bude sněhulák!“ zněl návrh programu na ráno.

„Dobře. Nasnídáme se a potom bude zase sněhulák.“

Ráno byla v kuchyni vanička s vodou a se sněhulákovými atributy, kromě mrkve, kterou Saša v noci snědl. Má rád červená jídla, takže všechno, co dostane na talíř je ozdobeno kečupem, malinovou šťávou nebo rybízovou zavařeninou. To podle druhu jídla. Takové libůstky prý patří k autistickým projevům. My už se nedivíme, my už si zvykli, protože Saša u nás není poprvé.

Uklidila jsem vaničku, otřela brýle, nachystala novou mrkev a hůl jsem ozdobila zbytkem sprejových barev. Je hodně do červena. Červenou má Saša rád, možná že ne tolik kvůli autismu, jako spíš proto, že ji vidí zbývajícím zbytkem zraku ve svém zbývajícím očičku.

Ráno, jen co se rozednělo, stál Saša u dveří. Všimla jsem si, že má z nočního ohmatávání sněhulákovy metamorfózy úplně mokré rukávy od pyžama. Jo, tak to je dobrá psychoterapie, myslím si. Možná, že si kluk už bude umývat ruce pod tekoucí vodou, a ne jen žínkou. A třeba se i osprchuje bez záchvatu vzteklé hrůzy. Uvidíme, pravila jsem v duchu s ohledem na svou slabozrakost.

Nový sněhulák stál opět na rohu verandy nedaleko poletáka. Rozumějte - obyčejné děti mívají houpačku, Saša má poletáka. Rozdíl je na první pohled patrný, poleták létá skoro až k nebi bez ohledu na roční období. Saša poletuje a sněhulák s obrovskými ušima zírá do kraje. Vlastně nezírá, ale má tak velké uši, že může slyšet i pod sněhem trávu růst.

„Sašo, proč má sněhulák tak velké uši?“ ptám se chytrácky.

„Rychlík 12.45 Tanvald Praha, pomalík 16.15 Tanvald Turnov“ zní pohotová odpověď. V životě u nás žádné vlaky nejezdily, ale kdo ví, sněhulák je může klidně slyšet, s těma ušiskama. Jdu do místního koloniálu. Pár ženských stojí u pultu s uzeninami. Taky Věra Brožová. A hned je zvědavá, a hned komentuje: „Tyjo, tobě nestačí, že jsi skoro slepá, ještě si berete na prázdniny toho slepýho vzteklouna, fakt vás obdivuju. A hele, proč máte na verandě ještě slepýho sněhuláka? To jako že kdo vysoko sedí, daleko vidí?“ snaží se Věra o dobrý vtip.

„Ale ne, ty ničemu nerozumíš,“ uvádím tu běsnou ženskou do reality. „On totiž poslouchá, když jede vlak, víš?“

Věra vytvoří tak překvapený obličej, že mám co dělat, abych nevybuchla smíchy. „Tyjo, tobě asi hrabe, jakej vlak?“

Beru do ruky pytlík mrkve a postupuji k pultu. “Jaký vlak? No přece ten, který už ti dávno ujel, Věruš”, upřesnila jsem a dál se věnovala nákupu. Věruš už ani nepípla. Chci věřit, že je to navždy.